

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Mitik Anlatıların Kelime Ağı Oluşturma, Bağlam, Söz Dizimi ve Yaratıcı Yazmaya Katkılarının Seçmecî Yöntem Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Pınar DAĞ¹, Ebru VURAL ARSLAN², İnan GÜMÜŞ³

¹Okutman, Süleyman Demirel Üniversitesi Eğirdir MYO; Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (SDÜTÖMER), pinardag@sdu.edu.tr

²Öğretim Görevlisi, Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER), e.vuralarslan@gmail.com

³Okutman, Süleyman Demirel Üniversitesi Uluborlu Selahattin Karasoy MYO; Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (SDÜTÖMER), inangumus@sdu.edu.tr

ÖZET

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, çeşitli yöntemlerin bir arada kullanıldığı çok boyutlu bir alan olarak görünüm kazanmıştır. Dil öğretimi sağlanacak kitle için belirlenen materyallerin ve uygulanan yöntemlerin dil öğrenimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde dil becerilerinin edinilmesi, kelime dağarcığının zenginleştirilmesi, dil bilgisinin öğretimine örnek oluşturması gibi kazanımları sağlamaları beklenir. Seçilen materyallerde hedef dilin aktarımı, dil bilgisinin öğretimi, sözcüklerin bağlam içerisinde anlamlandırılabilirliği ve kullanılabilirliği gibi etmenler nedeniyle yazınsal metinler sözü edilen kazanımların oluşumu için önem arz etmektedir. Sahip olduğu bu önemli işlevlere koşut olarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin türlerinin tespiti, sözcük seçimi, bağlam, söz dizimi, dil bilgisi kullanımı gibi faktörlerin seviyelere uygun biçimde ve bir yöntem dahilinde belirlenmesi beklenir. Seçilen metinlerin dil öğretimi için hazır olan kitlenin deneyimleriyle ve bilgileriyle bağlantı kurabileceği bir içeriğinin

olması, farklı dil bilgisi yapılarını örnekleyebilmesi, sözcük ve tümce yapısının düzeye uygun olması, kitlenin hayal gücünü hayata geçirebilmeye açık olması gereklidir. Bu bağlamda kadim kültürlerin anlatıları olarak adlandırılan, sosyal ve kültürel dokuların izlerini taşıyan, insanlığa ait deneyimlerle ilintili olan ve insanlığın kolektif bilinç dışında varlığını sürdürmeleriyle günümüzde de değerini belirli ölçüde koruyan mitler metin oluşturmada yararlanılabilir görülmektedir.

İnsanlığın geride bıraktığı izlerden en önemlileri olan mitler; anıları, deneyimleri ve birikimleri yansımasıyla ortak kültürel mirasın ürünü olarak belirginleşir. Sosyal, kültürel yapılara ve değerlere ışık tutan mitler, aynı zamanda günümüzdeki kültürel değerlerin de kaynağını oluşturması bakımından önemlidir. Bu öneme bağlı olarak insana ait yaşamsal bilgileri ve duyguları kapsayan mitler, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine elverişli metinler olarak öne çıkmaktadır.

Bu bildiriye, farklı kültür dairelerine mensup bireylerin ilişkilendirerek anlamlı öğrenme süreçlerini pekiştirmede sözü edilen anlatıların katkısı değerlendirilmiştir. Özellikle dört temel beceri içerisinde okuma-anlama, konuşma ve yazma becerisini dikkate alacak biçimde etkinlik oluşturabilme, basitten karmaşığa, somuttan soyuta geçişi sağlayabilme, dil bilgisi olarak sunulan yapıları öğretebilme, görsel araçlardan yararlanabilme, öğrencileri aktif olarak değerlendirerek bireysel ve grup çalışmalarını sağlayabilme gibi çıktıların elde edilmesi amaçlanmıştır. Buna uygun olarak görsel malzemelerden de yararlanılarak hazırlanan farklı kültürlere ilişkin mitik metinler ve öğretimi hedeflenen yapılarla ilgili uygulamalar öğrenci kitleye sunulmuştur. Böylelikle belirlenen düzeyin elde ettiği kazanımlar ortaya konulmuş ve Türkçe öğretimine olan katkısı değerlendirilerek kimi çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, mitoloji, kültür, seçmecî yöntem.

In Teaching Turkish As A Foreign Language The Evaluation Of The Mythical Text's Contributions To Formating Word Network, Context, Syntax, And Creative Writing Within The Framework Of The Eclectic Method

ABSTRACT

Teaching Turkish as a foreign language has gained a multidimensional field in which various methods are used together. When the materials for the mass supported with the language teaching and the methods' the contribution level to the language learning are evaluated, gaining language skills, and boosting vocabulary are expected to provide an earning like an example to the teaching grammar. Due to

the factors such as the transferring of the target language in the materials determined, the teaching of grammar, and the utility and being able to be interpreted of the words in context, the literary texts are really important to the formation of earnings mentioned. Paralleling with these important functions, in teaching Turkish as a foreign language the factors such as the determination of the text type, the phraseology, the context, the syntax, the usage of the grammar are supposed to be determined properly and within a method. It requires that the determined texts own content the mass ready for the language teaching can contact with their knowledge and experiences, can illustrate different grammars and that word and sentence structure be appropriate to the level and that the mass put their imagination into practice. In this context, carrying the traces of social and cultural texture, related with the experiences belonging to humanity, and preserving its value noticeably with the humanity's continuation of the existence in collective unconscious, the myths named the narrations of the archaic cultures are considered as referable in composing a text.

One of the traces the humanity has left behind, the myths appears as work of the cultural heritage, reflecting the memories, experiences and accretions. The myths enlightening the social, cultural structures and values are also important to be the source of the cultural values in the present. Adhering to that importance, the myths including human's vital knowledge and emotions are prominent for the texts in teaching Turkish as a foreign language.

In the report, the mentioned narrations' contributions have been evaluated by being associated with the individuals belonging to different culture circles in the process of consolidating. It has been targeted to be obtain the outputs such as doing an activity by regarding reading-comprehending, and speaking and writing especially from the four basic skills, bridging from concrete to abstract and simple to complex, teaching the structures as grammar, using visual materials, supporting students actively in individual and group work. The applications have been presented to the learner mass about the mythical texts related to different cultures that are prepared by using visual materials and the structures targeted teaching. So, the earnings the determined level has obtained are put forth, and various inferences are presented by evaluating the contributions to teaching Turkish.

Key Words: Teaching Turkish to foreigners, myth, culture, eclectic method.

GİRİŞ

Yolculuğu doğadan kültüre ve uygarlığa uzanan insan, yokluğu varlığa dönüştürerek dil yoluyla teşkilatlanır. Bu teşkilatlanmada dil ve kültür, sürekliliği birbirine bağlı iki yapı olarak görünüm kazanır. İnsan bir kültür varlığıdır, kendisine kültürler yaratır ve kültür aracılığıyla gelişir. İnsanın kültür üretip kültürce üretildiği, kültür taşıyıp kültürce taşındığı gerçeği insanın var olma koşulu olarak açıklanabilir (Uygur 2013: 19). Bilgi, inanç, sanat, ahlak, yasa, görenek, yetenek ya da alışkanlıklardan oluşan kültürel doku toplumun üyesi olan insanın belleğini biçimlendirir. Anlamı inşa eden insan biçim verdiği dille toplumun da yapısını, kültürel dokusunu sunmuş olur. Kültürü ortaya koyan ve geliştiren bir araç olarak beliren dilin sınırları yaşamın da sınırlarını oluşturur. Bu bağlamda farklı zihin yapıları tarafından üretilen dillerin öğrenilebilmesi için kültürlerin göstergeler dünyasını, kavramlarını ve dilini çözümlmek gerekliliği ortaya çıkar. Çok kültürlülüğün egemen olduğu son yüzyılda dil; düşüncenin yaratıcısı, toplumsallaşmanın belirleyicisi, kuşaklararası bilgi birikiminin ve kültürün taşıyıcısı, toplumsal paylaşmanın ve uzlaşmanın sağlayıcısı olarak görülmekte (Güler 2001: 169) ve sözü edilen bütün bu etmenler nedeniyle yabancı dil öğrenimi/öğretimi büyük bir önem kazanmaktadır. Bu bağlamda Türkçenin yabancılara öğretimi de son zamanlarda öne çıkan alanlardan biri durumundadır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, çeşitli yöntemlerin bir arada kullanıldığı çok boyutlu bir alandır. Dil öğretiminde dinleme, okuma-anlama, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi temel amaçtır. Bilindiği gibi dil öğretimi yalnızca belirli birtakım kuralların ve yapıların öğretileceği bir yığın olmanın çok daha ötesindedir. Dil öğretiminde hedef, yalnızca ana dil konuşucularının taklit edilmesi değil konuşmaların hangi bağlamda oluştuğuna yönelik anlamlandırmanın sağlanması olmalıdır. Bu süreçte farklı kültür dairelerine mensup bireylerin, ilişkilendirerek anlamlı öğrenme süreçlerini pekiştirmede materyal seçimi ve kullanımı büyük önem taşımaktadır. Seçilecek materyal, motivasyonu güçlü kılmaya, zihinsel ve dilsel becerilerin kazanımını sağlamaya ve yaratıcılığı geliştirmeye yönelik olmalıdır. Hedef kitleye dil öğretimi sırasında kültürel farkındalık sağlanabilecek alanlar yaratılmalıdır. Dil öğretimi, öğrenciler açısından ancak bu şekilde anlamlı hâle gelebilir. Her kültür dairesinde tüm insan deneyimlerini içine alan, kültürlere göre farklı görünlere bürünen anlatılar bulunmaktadır. Materyal olarak sunulacak olan metnin hedef kitlenin deneyimleriyle örtüşen, bilgisiyle birleşen, ilişkiler kurabileceği, kültürel farklılıklar noktasında akıl yürütmelerine gidebileceği nitelikte olmak

durumundadır. Bunların seçimi hedef kitleye dil öğreniminde ilişki kurma, benzerlikleri ve farklılıkları kavrayabilme ve değerlendirebilme olanağı sağlayacaktır. Bu durum, salt bir kültür aşılama süreci olarak algılanmamalı, kültürel öğeler çağdaş ve birleştirici birtakım özelliklerle donatılmalıdır.

Wichterich bu bağlamda bir çalışma biçimi önerir: "Ele alınacak konu biriminde çıkış noktası öğrencinin kendi deneyim alanı olmalıdır. Ancak, bunun yanı sıra öğrenci yabancı gerçeğin konuyla ilgili yönüyle bir araya getirilmeli, öğrenciye bu yeni gerçeğe çözümleyici ve eleştirel bir bakışla yaklaşması, yeni olanla hesaplaşması öğretilmelidir. Sonunda ise onun düşüncelerini yeni bir bakış açısıyla çıkış noktasına, yani kendi deneyimine çevirmesine olanak tanınmalıdır. Böyle bir ders düzenlemesinin ana çizgileri, başlangıç ve bitiş noktalarında öğrencinin kendi kültür ve toplumunun, dolayısıyla da öğrencinin kendisinin bulunduğu, U biçiminde bir eğri olarak gösterilebilir." (Tapan 1990: 64).

Hedef kitlenin kendi toplum düzeni içinde var olan, kendi deneyim alanları ile örtüşen konularla yabancı kültürde karşılaşması; yeni olanla kendisine yakın olan arasında ilişkiler kurmasını, iki kültürün benzer ve farklı yanları ile ilgili düşünceler üretmesini sağlar. Bunun dil öğrenim sürecine sağladığı katkı açıktır. Sözü edilen durum için, insanlığın geride bıraktığı izlerden en önemlileri olan; anıları, deneyimleri ve birikimleri yansıtmasıyla ortak kültürel mirasın ürünü olarak belirginleşen; sosyal, kültürel yapılara ve değerlere ışık tutan ve aynı zamanda günümüzdeki kültürel değerlerin de kaynağını oluşturan, insana ait yaşamsal bilgileri ve duyguları kapsayan mitler, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine elverişli metinler olarak öne çıkmaktadır.

Kadim kültürlerin anlatıları biçiminde anılan mitler, erken dönem insanını belirsizliğin sınırlarından kurtarıp bilinene doğru yola çıkararak ve davranışlara model oluşturarak haklı nedenler sağlayan ürünler olarak dikkat çeker. İnsanın yiyecek bulmak, neslini sürdürmek, yaşamını güçlüklerle karşı devam ettirebilmek gibi temel gereksinimlerinin yanı sıra bir de toplumsal yaşantısı vardır. İnsan, yaşam yaratma edimiyle yaratık olma durumunu aşar ve bu yaratıcı güç vasıtasıyla bulunduğu doğal ortamla topluluk arasındaki dengeyi sağlayıcı mitler, ritüeller ve inanç sistemleri oluşturur. Bütün bunlar kültürü oluşturan dinamiklerdendir (Strauss 2010: 77). Bireyin belleği toplumdaki bu kültürel dokularla biçimlenir. Kültürel bellek geçmişin belli noktalarına yönelir ve gündelik yaşantıyı potansiyel öğelerle genişleterek tamamlar (Assmann 2001: 55-60). İnsanların deneyimine göre şekillenen kültürün önemli öğelerinden biri mitlerdir. Psikolojik davranışları belirleyen, geçmişi aydınlatırken şimdiki düzenleyen ve geleceğe yön veren mitler,

oluştugu toplumun değerlerini yansıtirken toplumu da şekillendirir. Aynı zamanda mitler toplumda yaşanan kültürel değişimlerin adeta prototipini veren yapılar olarak dikkat çekmektedir. İnsanlığa ait ortak öyküler olan mitlerin, kolektif bilinçdışında varlığını sürdürmesi günümüzde de mitleri değerli kılmıştır. Kültürlerin yakın ya da uzak diğer kültürlerle değişik derecelerde ortak olması gibi mitleri de ortak olabilir. Kültür dairesinde yeni oluşumlar meydana geldikçe mitler de yenilenir. Mitler aynı zamanda kültürün de yansıtıcısıdır. Mitik algılayışla ortaya çıkan mitik anlatılar hem toplumsal değerlerin yansıtıcısı hem de şekillendiricisi olma görevini üstlenir. Kültürlerin oluşumuna sağladığı katkının yanı sıra mitler, insanların ortak sorunlarına da dikkat çeker. Belirli problemleri aynı çekmede saklı tutan insanoğlu farklı coğrafyalarda ve farklı kültür alanlarında benzer motiflere sahip mitler üretir. Mitin en önemli özelliklerinden bir tanesi de budur. Coğrafya, kültürel yapı veya insan tipolojisi değişse de mitlerin yapısında büyük farklılıklar gözlenmez ve mitin asıl değeri de burada aranmalıdır. Kültürel kodlar içeren, bir öyküye sahip olan ve kolektif bilinçdışının ürünü olarak öne çıkan mitler, evrensel konuları barındırmasıyla kuşkusuz, dil öğretilimi açısından dikkate değer veriler sunacaktır. Hedef kitlenin kendi kültür dairesi içerisinde var olan bir kodla yabancı bir kültürde karşılaşmasının, anlatıların özünde ortak ve evrensel öğelerin bulunmasının çeşitli çağrışımlar uyandırarak etkin öğrenmeye katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Yabancılarla Türkçe Öğretilimi için geliştirilen birtakım öğretilim teknikleri ve yöntemleri bulunmaktadır. Bu yöntem ve tekniklerden hangisinin ya da hangilerinin kullanılabilabileceği hedef kitlenin durumuna ve koşullara bağlı olarak değişim göstermektedir. Dil öğretilim yöntemleri değerlendirildiğinde her yöntemin elverişlilik derecesinin, uygulanabilirliğinin ve ortaya koyduğu kazanımların farklı olduğu görülecektir. Öğrenci kitlenin algı düzeyi, öğrenme süreçleri ve bunları etkileyen faktörler düşünüldüğünde yenilikçi, öğretilim yöntemlerinden örneksemelerin yapılabileceği, değişkenlerin göz ardı edilmeyeceği seçmeci yöntem çalışmamızın ana eksenini oluşturmaktadır.

Dil öğretilimindeki diğer husus ise materyal seçimidir. Dil öğretilimi sağlanacak kitle için belirlenen materyallerin ve uygulanan yöntemlerin dil öğrenimine katkı düzeyi değerlendirildiğinde dil becerilerinin edinilmesi, kelime dağarcığının zenginleştirilmesi, dil bilgisinin öğretilimine örnek

oluşturması gibi kazanımları sağlamaları beklenir. Seçilen materyallerde hedef dilin aktarımı, dil bilgisinin öğretimi, sözcüklerin bağlam içerisinde anlamlandırılabilirliği ve kullanılabilirliği gibi etmenler nedeniyle yazınsal metinler sözü edilen kazanımların oluşumu için önem arz etmektedir. Sahip olduğu bu önemli işlevlere koşut olarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin türlerinin tespiti, sözcük seçimi, bağlam, söz dizimi, dil bilgisi kullanımı gibi faktörlerin seviyelere uygun biçimde belirlenmesi beklenir. Seçilen metinlerin dil öğretimi için hazır olan kitlenin deneyimleriyle ve bilgileriyle bağlantı kurabileceği bir içeriğinin olması, farklı dil bilgisi yapılarını örnekleyebilmesi, sözcük ve tümce yapısının düzeye uygun olması, kitlenin hayal gücünü hayata geçirebilmeye açık olması gereklidir. Bu çalışmada özellikle dört temel beceri içerisinde okuma-anlama, konuşma ve yazma becerisini dikkate alacak biçimde etkinlik oluşturabilme, basitten karmaşığa, somuttan soyuta geçişi sağlayabilme, anlam kurma sürecinde bağlamdan faydalanabilme amaçlanmıştır. Buna uygun biçimde görsel malzemelerden de yararlanılarak hazırlanan farklı kültürlerle ilişkin mitik anlatılar ve öğretimi hedeflenen yapılarla ilgili uygulamalar öğrenci kitleye sunulmuştur. Etkinlikler içerisinde özellikle kelime ağı oluşturmaya yönelik uygulamalar, anlatıdan hareketle tasarlanmıştır.

Bilindiği gibi yabancı dil öğrenimi sürecinde öğrenci kitlenin yaşadığı önemli sorunlardan biri yazmadır. "Yazılı anlatım becerilerinin kazandırılmasında da çeşitli strateji, yöntem ve tekniklerden yararlanılmaktadır. Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde kullanılan yöntemlerden biri de kelime ağı oluşturma yöntemidir. Kelime ağı oluşturma yöntemi, sürekli olmayan bir beyin fırtınası etkinliğine dayanan, beyinde yapılandırılmış bilgilerin gözden geçirilmesine yardım eden ve yazma sürecinde birçok zihinsel becerinin gelişmesine katkı sağlayan bir yöntemdir." (Anılan 2005: 2). Kelime ağı oluşturma¹ yönteminde öğrenci kitlenin kişisel birikimi önemsenir. Hedef kitlenin zihin kodlamaları da bu yöntemde kendisine yer bulur ve verilen konuya hazırlayıcı nitelik taşır. Beynin sağ ve sol loblarının birlikte çalışmasının bir ürünü olarak beliren kelime ağı oluşturma yöntemi, yaratıcı düşünce oluşturma sürecini destekler. "Beynin sol yarım küresi düşünceleri tespit eder, onları analitik olarak düzenler. Sağ yarım küre ise bu düşüncelere dayanarak dilsel ifadeleri bulur,

---

¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. Gönül DURUKAFA, "Cluster Metodu Yaratıcı Kompozisyon", *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1992, s. 83-114.; Keziban TEKŞAN, "Yazılı Anlatımı Geliştirmede Ön Hazırlığın Etkisi", (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2001.

imgeler oluşturur, mecazi anlatımlara girişir, karşılaştırmalar, benzetmeler ve örneklendirmeler yaparak sıkıcı olmayan, ilginç ve orijinal yazılar ortaya çıkarır." (Temizkan 2010: 633-634). Nitekim yazma sürecinde öğrenci kitleyi düşünmeye sevk edecek, hayal dünyalarına seslenecek ve yaratıcılıklarını harekete geçirecek yöntemlerin kullanılması yazma becerisinin gelişimini de olumlu yönde destekleyecektir. "Yaratıcı yazma öğrencilerin farklı yollarla duyuşsal ve bilişsel olarak yazmaya hazır duruma getirildiği; her öğrenciye uygun farklı ve zevkli, bireysel ve işbirliğine dayalı yazma etkinliklerinin uygulandığı, oluşturulan metinlerin paylaşımına önem verildiği ve ürünün yanında sürecin de tümel olarak değerlendirildiği; tüm yazma süreçlerinde yaratıcılığın desteklendiği süreç merkezli bir yazma yaklaşımıdır." (Top 2013: 20). Bu öneme bağlı olarak çalışmamızda, seçilen mitik anlatılardan sonra öğrencileri yazma sürecine hazırlayacak çeşitli etkinlikler geliştirilmiş ve kelime ağı oluşturma yöntemiyle yazma sürecine geçiş sağlanmaya çalışılmıştır.

Uygulama Evreni Ve Örneklem

Bu çalışmanın uygulama evrenini, Süleyman Demirel Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (SDÜTÖMER) ve Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) İzmir şubesi bünyesinde Türkçe öğretimi sürdüren B1 ve B2 düzeylerindeki 37 öğrenci oluşturmaktadır. B1 düzeyinde bulunan 14 öğrenciye "Mevsimler Nasıl Oluşturdu?/Hades-Persephone", B2 düzeyindeki 18 öğrenciye "Ölümsüzlüğü Arayan Yolcu/Gılgamış", 5 öğrenciye "Thor" başlıklı etkinlikler üzerinden kelime ağı oluşturma, bağlam, söz dizimi ve yaratıcı yazma uygulamaları yaptırılmıştır. Özellikle okuma-anlama, konuşma ve yazma becerisi dikkate alınarak ve görsel araçlardan da yararlanılarak hazırlanan etkinliklerde basitten karmaşığa, somuttan soyuta geçiş sağlanmaya çalışılmış, çeşitli kültürlere ait mitik anlatılar seçilerek bağlam, söz dizimi, kelime ağı oluşturma ve yaratıcı yazmaya katkıları belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada öğrencileri aktif olarak değerlendirerek bireysel ve grup çalışmalarını sağlayabilme yoluyla sözcük öğretimi, sözcüklerin bağlam içerisinde anlamlandırılabilmesi ve yazıya aktarılabilmesi gibi çıktıkların elde edilmesi amaçlanmıştır. Böylelikle belirlenen düzeylerin etkinlik sonucunda elde ettiği kazanımlar ortaya konulmuştur.

B1 düzeyindeki öğrencilere sunulmak üzere mevsimlerin oluşumuyla ilgili olarak Yunan mitolojisinde yer alan Hades ve Persephone anlatısı seçilmiştir. Etkinlik hedef kitleye uygulanmadan önce mitolojiyle ilgili ön bilgi verilmiş ve etkinliğe konu olan kahramanlar görsellerden

faaydalanılarak tanıtılmıştır. Öğretilmesi amaçlanan anahtar sözcükler ve deyimler birbiriyle ilişkilendirilerek anlatının içine yerleştirilmiş ve bağlamdan yola çıkarak öğrencinin anlamı belirlemesi beklenmiştir. Bu süreçte öğrencilerin görüşleri alınmiş, sözcüklerin ve deyimlerin anlamları belirlenmiştir. Mitik anlatının okunmasının ardından "Kelime Avı" başlıklı bölümde öğretimi amaçlanan sözcükler bulmacaya yerleştirilmiş ve öğrencilerden bu sözcükleri bulmaları istenmiştir. Bulunan sözcüklerin anlamı öğrencilere tekrar sorulmuş ve pekiştirilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, bulmacada yer alan sözcüklerdeki harflere yerleştirilen rakamlarla anlatıda geçen bir deyimın bulunup anlamının yazılması istenmiştir. Anahtar olarak seçilen sözcüklerin pekiştirilmesi sağlandıktan sonra "Kelime Ağı Oluşturma" başlıklı bölümde öğrencilerden, anlatıdaki konuya uygun olacak biçimde *yeryüzü* sözcüğünün merkezinde çağrışımları uyandıran yeni sözcükler yazmaları beklenmiştir. Son bölümde ise öğrencinin anlatı içerisinde edindiği ve kelime ağı oluşturma sürecinde çağrışımlarla anımsadığı sözcükleri kullanabileceği yaratıcı yazma becerilerini ortaya çıkarabilecek bir konuyla ilgili yazı yazmaları istenmiştir. Böylelikle etkinliğin genelinde öğrencilerin düşüncelerini açıkça ifade edebilecekleri ve öğrenmiş oldukları sözcükleri kullanabilecekleri yapı hazırlanmıştır (Bkz. Ek-1²).

B2 düzeyindeki öğrencilere *yolculuk* ve *ölümsüzlük* teminin merkezde olduğu Sümer mitolojisindeki Gılgamış anlatısı seçilmiştir. Etkinliğe geçilmeden önce anlatıdaki kahramanlar görsellerden hareketle ön bilgi verilerek tanıtılmıştır. Anlatı içerisinde yerleştirilen anahtar sözcükler ve kalıp sözler, metnin bağlamı göz önünde bulundurularak açıklanmıştır. Mitik anlatının ardından, hazırlanan etkinlikte *yolculuk* sözcüğünün yalın, belirtme, yönelme durum ekli biçimleri tablo olarak verilmiş ve seçilen eylemleri tabloya yerleştirmeleri beklenmiştir. Böylelikle eylemlerin tamlayıcılarla kullanımındaki başarı durumu ölçülmeye çalışılmıştır.

² Metnin hazırlanmasında şu yayınlardan yararlanılmıştır: Şefik CAN, *Klasik Yunan Mitolojisi*, Ötügen Yay., İstanbul 2011, s. 162-170; Azra ERHAT, "Demeter", *Mitoloji Sözlüğü*, Remzi Kitabevi, İstanbul 2014, s. 85-86; Pierre GRIMAL, "Demeter", *Mitoloji Sözlüğü Yunan ve Roma*, Çev.: Sevgi TAMGÜÇ, Kabalcı Yay., İstanbul 2012, s. 143-145; Pierre GRIMAL, "Hades", *Mitoloji Sözlüğü Yunan ve Roma*, Çev.: Sevgi TAMGÜÇ, Kabalcı Yay., İstanbul 2012, s. 219-220; Robert GRAVES, Çev. Uğur AKPUR, "Demeter" *Yunan Mitleri Tanrılar, Kahramanlar, Söylenceler*, Say Yay., İstanbul 2012, s. 108-116.

Metin içerisindeki görsellerin kaynakları sırasıyla şu şekildedir: <http://www.deviantart.com/tag/demeter> (Erişim Tarihi: 13.05.2017); <http://www.howstuffworks.com/demeter-and-persephone-story.htm> (Erişim Tarihi: 13.05.2017); <http://www.howstuffworks.com/demeter-and-persephone-story.htm> (Erişim Tarihi: 13.05.2017); <https://bohemianweasel.com/tag/hades/> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).

"Kelime Ağı Oluşturma" başlıklı bölümde öğrencilerden, anlatıdaki teme uygun olacak biçimde *ölüm* sözcüğünün odağında çağrışım uyandıran sözcükler yazmaları beklenmiştir. Son bölümde, özellikle etkinlik boyunca öne çıkan sözcük ve kavramların kullanımının da amaçlandığı, yaratıcı yazmaya yönelik bir uygulama gerçekleştirilmiştir (Bkz. Ek-2³).

Ankara Üniversitesi İzmir şubesi TÖMER bünyesinde bulunan, B2 düzeyindeki 5 öğrenciye Germen mitolojisindeki Thor anlatısı model metin olarak uygulanmıştır. Öğrencileri güdüleme amacıyla Thor filminin izlenip izlenmediği sorulmuş ve konuşma etkinliği düzenlenmiştir. "Nedir? Kimdir?" ve "Yanışları düzeltme" etkinliklerinde okuma-anlama becerisinin geliştirilebilmesi, yabancı adların bağlam içinde takibinin yapılabilmesi amaçlanmıştır. "Efsane Tamamlama" ve "Tümce Piramidi Oluşturma" bölümlerinde bağlam çerçevesinde öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerini ölçme ve değerlendirme olanağı bulunmuştur. "Kelime Ağı Oluşturma" başlıklı bölümde öğrencilerden, anlatıdaki teme uygun olacak biçimde *sihir* sözcüğü odağında çağrışım uyandıran sözcükler yazmaları beklenmiştir. Böylelikle öğrencilerin düzeylerine uygun sözcük dağarcığına sahip olma durumları belirlenmeye çalışılmıştır. (Bkz. Ek-3⁴)

---

³ Metnin hazırlanmasında şu yayınlardan yararlanılmıştır: Samuel Noah KRAMER, *Tarih Sümer'de Başlar*, Çev. Hamide KOYUKAN, Kabalcı Yay., İstanbul 2014, s. 187- 270; Samuel Noah KRAMER, *Sümer Mitolojisi*, Çev. Hamide KOYUKAN, Kabalcı Yay., İstanbul 2014, s.173-177; Muazzez İlmiye ÇİĞ, *Gilgameş*, Kaynak Yay., İstanbul 2015, s. Metin içerisindeki görsellerin kaynakları sırasıyla şu şekildedir:

<http://kokler-ve-kanatlar.webnode.fr/products/g%C4%B1lgam%C4%B1%C5%9F-destan%C4%B1-/> (Erişim Tarihi: 13.05.2017); <http://www.viewzone.com/state-of-mind/08.html> (Erişim Tarihi: 13.05.2017);

<http://sanatkaravani.com/farkli-edebiyatlarin-ikiz-cocuklari-ilyada-ve-gilgamis-destanlari/> (Erişim Tarihi: 13.05.2017);

<https://insanveevren.wordpress.com/2011/05/29/gilgamis-destaninda-tufan/> (Erişim Tarihi: 13.05.2017);

<https://www.emaze.com/@AFCZRIIT/La-epopeya-de-gilgamesh> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).

⁴ Metnin hazırlanmasında şu yayınlardan yararlanılmıştır: Joseph Campbell, *Batı Mitolojisi Tanrının Maskeleri*, Çev. Kudret Emiroğlu, İmge Kitabevi, Ankara 2003, s. 433; <https://tr.wikipedia.org/wiki/Thor> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).

BULGULAR

B1 düzeyindeki öğrencilerin etkinlik değerlendirme

Kelime ağı oluşturma

Tablo 1. B1 düzeyindeki öğrencilerin kelime ağı oluşturma etkinliğine verdiği yanıtlar

	Yeryüzü
ateş	acı, aç, ahşap, âşık, bomba, cehennem, ceza, döner, hastane, haşla-, heyecan, heyecanlan-, ısı, ısın, itfaiye, iz, kırmızı, korku, lav, mahkum, mangal, patla, pirinç, pişir-, sembol, sıcak, silah, simge, siyah, söndür-, şeytan, tavuk, yak-, yan-, yangın, yemek
deprem	ağla-, çatlak, çök-, endişe, Endonezya, felaket, gözyaşı, gümbürtü, kaygı, korku, mahkum, öldür-, ölüm, tehlike, tehlikeli, tövbe, tsunami, yarık, yas, yıkım
erozyon	ağaçlandırma, bina, katman, kay-, kıtlık, mahkûm, rüzgar, tabaka, tarım, toprak, üzgün, yağmur, yıkım, ziraat
gökyüzü	bulut, deniz, gök gürültüsü, katman, mavi, sonsuz, şimşek, tabaka, uçsuz bucaksız, yağmur, yıldırım, yıldız
hava	boşluk, gökkuşağı, hava kirliliği, havaalanı, katman, kuş, fırtına, piknik, serin, bulut, sıcak, soğuk, tabaka, yağmur
karbondioksit	ağaç, bitki, bitki, çevre, gaz, hava kirliliği, hayat, iklim, insan, kır, kimya, kirlilik, kuş, nefes, oksijen, ozon tabakası, pis, solunum, temiz, teneffüs, yaprak, yeşil, yeşil yerler
mevsim	ağaç, alerji, buzdolabı, çayır, çiçek, çimen, dondurma, filiz, güneş, güneşlen-, ilkbahar, kalın giysi, kar, kardan adam, kış, klima, mont, nergis, papatya, sıcak, soğuk, sonbahar, şemsiye, üşü-, yaprak düş-, yaprak, yaz, yüz-
su	balık, bereket, beslenmek, dalga, deniz, diyet, dolu, döngü, fatura, fişkir-, gemi, gözyaşı, gül, gül, havuz, hidrojen, ırmak, içecek, israf, nehir, nergis, okyanus, sağanak, sahil, sel, şelale, temizlik, turist, yağmur, yaşam, yüz-
toprak	Adem, ağaç, arpa, bereket, bina, bitki, buğday, büyü(t)-, çayır, çimen, döngü, ekin, erozyon, fişkir-filiz, ham petrol, ham, hayat, insan, kahverengi, katman, kök, matem, mercimek, meyve, mezar, mısır, nergis, olgunlaş-, sebze, sert, sol-, solucan, tabaka, tahlil, tarım, taş, vatan, verim, verimli, yapraklan-, yeraltı, yetiştir-, zemin, ziraat

Yeryüzü sözcüğü merkezinde *ateş*, *deprem*, *erozyon*, *gökyüzü*, *hava*, *karbondioksit*, *mevsim*, *su*, *toprak* anahtar sözcükleri belirlenerek hazırlanan kelime ağı oluşturma etkinliği için öğrencilerin yazmış oldukları sözcükler tabloda gösterilmiştir. Etkinlikte anlatı içerisinde yer alan ve öğretimi amaçlanan *bereket*, *büyü(t)-*, *çayır*, *çimen*, *döngü*, *ekin*, *endişe*, *fişkir-*, *filiz*, *gümbürtü*, *ham*, *iz*, *katman*, *kıtlık*, *mahkûm*, *matem*, *nergis*, *olgunlaş-*, *papatya*, *sembol*, *simge*, *sol-*, *sonsuz*, *tabaka*, *tarım*, *uçsuz bucaksız*, *yapraklan-*, *yarık*, *yas*, *yeraltı*, *yıldırım*, *ziraat* sözlerinin öğrenciler tarafından kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca bağlamdan hareketle anlamlandırılması yapılan *ısı*, *ısın-*, *yak-*, *yan-* sözcüklerinin öğrenciler tarafından *ateş* anahtar sözcüğüne çağrışım oluşturacak biçimde yazıldığı

gözlenmiştir. Öğretimi amaçlanan sözlerden *bereket* sekiz, *büyü(t)* on bir, *çayır* ve *çimen* on bir, *döngü* altı, *ekin* sekiz, *endişe* sekiz, *fışkı-* yedi, *filiz* sekiz, *gümbürtü* beş, *ham* beş, *iz* altı, *katman* dokuz, *kıtlık* on dört, *mahkûm* yedi, *matem* altı, *nergis* yedi, *olgunlaş-* dokuz, *papatya* dokuz, *sembol* ve *simge* sekiz, *sol-* dört, *sonsuz* on, *tabaka* sekiz, *tarım* on bir, *uçsuz bucaksız* dört, *yapraklan-* beş, *yarık* on dört, *yas* on iki, *yeraltı* on, *yıldırım* altı, *ziraat* sekiz öğrenci tarafından kullanıldığı saptanmıştır.

Yaratıcı yazma

Kelime ağı oluşturma etkinliğini tamamlayan öğrencilerin yaratıcı yazma etkinliğinde anlatı içerisinde öğrendikleri kimi sözcükleri, dil bilgisi yapılarını ve söz dizimini; kelime ağı oluşturma etkinliğindeki çağrışım yapan kimi sözcükleri kullandıkları saptanmıştır. "Siz olsaydınız hangi kahraman olurdunuz ve ne/neler yapardınız?" başlıklı yazma etkinliğinde anlatıya koşut olacak biçimde *belirli şimdiki zaman* yapısı; *barışın ve iyiliğin kaynağı*, *tanrıça*, *bereket*, *müşfik*, *fışkı-*, *kıtlık*, *cezalandır-*, *yeraltı*, *yönet-*, *mahkûm*, *yaptırım*, *yıldırım*, *tanrıların tanrısı*, *papatya*, *nergis*, *ek-*, *ham*, *olgunlaş-* vb. sözler kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin kimi sözcük gruplarını ve kalıp sözcükleri de kendi tümcelerinin içerisine yerleştirdikleri, mecaz kullanıma gittikleri ve benzetmeler yaptıkları gözlenmiştir. Söz edilen çıktılarla ilgili birtakım örnekler aşağıda gösterilmiştir:

"Demeter çok iyi bir kişi, ben onun gibi olmayı istiyorum. Çünkü o *sevmenin, barışın ve iyiliğin kaynağı*."

"Eğer bir kahraman olabilseydim, Zeus olmak isterdim. Mitolojide, Zeus **tanrıların tanrısıdır**. Atmosferik olayların hepsi yönetmektedir; aile ve ordu tanrısıdır. Eğer Zeus olsaydım, **yağmur, rüsgar, zaman, bulut, yıldırım, gök, şimşek, aile, ordunun hepsini yönetirdim yani gök ve dünyanın tanrısı olabilmeliydim**. Yeryüzümüzdeki, bazı yerlerde sıcaktır, bazı soğuktur, bazı **çöldür** vb. **dengel değildir**. Dengeleştirmek gerekli. Tüm Zeus'un güçleriyle dünyamızı değiştirmek mümkündür. Dengeli düzeltebilirdim."

"Şimdi çok çocuklar anne ile babası yoktur. Savaşlar ve birçok insan vicdansız sebebi. Bunun sebebi bu kahraman olmak isteyip her yerlerde **papatyalar, nergisler insanlık ve vicdan ekeceğim**."

"Bence ben olsaydım Demeter kahramanı olurum. Çünkü Demeter diğer kahramanlardan fazla **rol oynamaktadır**. Mesela, ham **meyvelerin olgunlaşmasını ve tarladaki mısırların altın rengine dönmesini sağlayan bir kahramandır**. Hatta **yeryüzü bile onun sevinciyle** ya da sebeble çiçek

açar, **filiz topraktan fıskırır, ağaçlar yapraklanır** ve her şey önce karşı karşıya olan normal oldu. Ayrıca, Demeter'in sebeble Persephone **yer altından çıkardı**. Demeter, **kır çiçekler gibi güzel** kızını bulmak için **bütün evrende dolaşır**. Zeus (tanrıların tanrısı) kızı bulmak için kolaylaştırdı.

Ben olsaydım Hades'i öldürürüm ve onun cezasını veririm. Çünkü onun yüzünden diğer kahramanları insanlar çok **kıtlığı** gördüler, meyveler kurudular. Son olarak, **tanrıların tanrısı Zeus** ve haber tanrısı olan ve Persephone'yi bulan kahramanları teşekkür ederek onlara ödül veririm."

Yukarıda aynen alıntılanan öğrenci yazılarından seçilen örneklerde, etkinlik sonucunda hedeflenen başarı düzeyine ulaşıldığı görülmüştür.

B2 Düzeyindeki Öğrencilerin Etkinlik Değerlendirmesi

Kelime ağı oluşturma

Tablo 2. B2 düzeyindeki öğrencilerin kelime ağı oluşturma etkinliğine verdiği yanıtlar

	Ölü
acı	ağrı, ameliyat, aşk, ateş, ayrılık, bağır-, bıçak, bitkin düş-, bomba, cehennem, dert, didin-, hastalık, hayat, iğne, ihanet, ilaç, kalp kırıklığı, kan, kasvet, katliam, keskin, kırıcı, mücadele, ölüm, sabır, savaş, sızı, tüfek, usan-, üzücü, vicdan azabı, yara, yarala(n)-, yaşam, yoksulluk, zulmet-
ayrılık	aile, aşk, ayrı ol-, başar-, başarı, başlangıç, bitiş, hasret, hatıra, keder, kibir, nefret, ölüm, özlem, savaş, sinir, sorun, tüken-, tüket, ümitsizlik, üzüml-, vatan, veda, vedalaş-, yolcu
cehennem	affet-, ahiret, ateş, bağışla(n)-, ceza ver-, ceza, cezalan-, gaddar, günah, insan, kırmızı, korkunç, korkuya kapıl-, kötülük, mahkum, sorumluluk, suç, şeytan, tutku, zulüm, zulmet-
cenaze	azap, bitkin, cenaze aracı, ceset, defin, defnet-, göm-, kabir, kefen, mezar, mezarlık, namaz, ölü, pişmanlık, tabut, terk et-, tören, üzüntü, vefat
gözyaşı	acı, ağla-, aşk, ayrılık, bık-, damla, dayanma-, endişe, gaddar, hasret, hayal kırıklığı, islan-, islat-, insan, kahrol-, kavra-, kıl payı kaçır-, kırgın, mazlum, nefret et-, neşe, önemse-, özlem, rahatlık, rutubet, savaş, sev-, sevinç, umutsuzluk, umutsuzluğa kapıl-, üzüntü, yorgun, yürek acısı, yüzleş-, zalim, zulüm
hüzün	acı, ağla-, aileden uzaklık, ayrılık, bık-, depresyon, gam, hâlsizlik, hayat, huzur, iç kapanıklığı, kalp, karamsar, karamsarlık, karanlık, kaygı, keder, kırgınlık, kimsesizlik, mutluluk, sıkıntı, üz-, üzüml-, üzüntü, yalnızlık, yorul-, zulüm
mezar	dua, en son evimiz, karanlık, korkunç, mezar taşı, mezarlık, naaş, sonsuzluk, tabut, türbe
ölüm	Allah, arayış, bitiş, cehennem, cennet, cesaret, diril-, er geç, gaddar, gerçek, kabir azabı, kader, katil, korkuya kapıl-, mezar, mezarlık, öldür-, ölümsüzlük, özle-, savaş, serüven, son ver-, son, sonlandır-, sonsuzluk, tabut, vefasız dünya, yazgı, yeni hayat, yolculuk, yüzleştir-
teselli	avun-, avuntu, avut-, dayanak, dayanışma, değerli, destek, dostluk, empati, gerçek dost, hüzün, iyilik, okşa-, oyal-, sabret-, taziye, yas tut-
yas	ağıt, ağıtçı kadınlar, ağla-, ayrılık, cenaze, göz yum-, ilan, karanlık, matem, ölü, ölüm, siyah elbise, umutsuzluk, üzgün, yorgun

Ölü sözcüğü merkezinde *acı, ayrılık, cehennem, cenaze, gözyaşı, hüznün, mezar, ölüm, teselli, yas* anahtar sözcükleri kullanılarak hazırlanan kelime ağı oluşturma etkinliği için öğrencilerin yazmış oldukları sözcükler tabloda gösterilmiştir. Etkinlikte anlatı içerisinde yer alan ve öğretimi amaçlanan *avun-, avuntu, avut-, bitkin, bitkin düş-, er geç, gaddar, kavra-, kıl payı kaçır, kibir, korkunç, korkuya kapıl-, neşelen-, serüven, umutsuzluğa kapıl-, tutku, usan-, yas tut-, yazgı, yüzleş(tir)-, zalim, zulüm, zulmet-*sözlerinin öğrenciler tarafından kullanıldığı belirlenmiştir. *Avun-* ve *avut-* on, *avuntu* on iki, *bitkin* ve *bitkin düş-* sekiz, *er geç* on iki, *gaddar* dokuz, *kavra-* beş, *kıl payı kaçır-* beş, *kibir* dört, *korkunç* on bir, *korkuya kapıl-* sekiz, *neşelen-* yedi, *serüven* dokuz, *umutsuzluğa kapıl-* beş, *tutku* beş, *usan-* on, *yas tut-* on altı, *yazgı* dokuz, *yüzleş(tir)-* yedi, *zalim, zulüm ve zulmet-*sözleri on üç öğrenci tarafından kullanılmıştır. Bu gruptaki öğrencilerin, B1 düzeyindeki öğrencilere oranla daha çok sözcük dağarcığına sahip olduğu söz öbeği (er geç, vicdan azabı vb.), deyim (kıl payı kaçır-, korkuya kapıl-vb.) ve mecazlı ifade (en son evimiz, kalp kırıklığı vb.) gibi karmaşık yapıları kullanmada başarılı oldukları saptanmıştır.

Eylem tamlayıcıları

Yolculuk sözcüğünün yalın, belirtme ve yönelme durumları tabloya yerleştirilmiş ve buna uygun olarak kimi eylemler sıralanmıştır. Burada öğrencilerden hangi eylemin hangi tamlayıcıyla kullanılması gerektiğinin belirlenmesi istenmiştir. Öğrenciler eylemleri uygun gördükleri tamlayıcıların karşısına yerleştirmişler ve yapılan bu yerleştirmede ortaya çıkan yanlışlıklar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3. B2 düzeyindeki öğrencilerin eylem tamlayıcı ilişkisine yönelik etkinliğe verdiği yanlış yanıtlar

yolculuk	başla-, bayıl-, çık-, çıkar-, ertele-, hazırlan-, hazırlık yap-, hesapla-, ihmal et-, ihtiyacı ol-, ilginç bul-, iptal et-, karar ver-, noktala-, ortak ol-, proglamla-, sev-, son ver-
yolculuğu	alış-, bayıl-, cesaret et-, davet et-, değin, devam et-, gönüllü ol-, hazırlık yap-, ihtiyacı ol-, ikna et-, istekli ol-, izin ver-, katıl-, meraklı ol-, ortak ol-, son ver-, şans tanı-
yolculuğa	değerlendir-, engelle-, ertele-, hesapla-, kabul et-, kararlaştır-, merak et-, organize et-, önemse-, özetle-, planla-, reddet-, yap-

Bir eylemin anlamını çeşitli yönlerden (belirtme, yönelme, ayrılma, araç, eşitlik) tamamlayan öğelere *tamlayıcı* adı verilmektedir. Bu anlamda Türkçede her eylemin istediği tamlayıcı farklıdır. Söz dizimini doğrudan

ilgilendiren eylem-tamlayıcı ilişkisinin öğrenciler tarafından başarılı bir şekilde belirlendiği görülmemiştir. Türkçe öğretiminde genel bir sorun olarak öne çıkan eylem-tamlayıcı ilişkisinin kavratılması ve pekiştirilmesine yönelik yeni etkinliklerin oluşturulması gerekli görülmektedir.

Yaratıcı yazma

Öğrencilerin yaratıcı yazma etkinliğinde anlatı içerisinde öğrendikleri kimi sözcükleri, deyim, mecaz ve söz öbekleri ile kelime ağı oluşturma etkinliğindeki çağrışım yapan kimi sözcükleri kullandıkları saptanmıştır. "Ölümsüz olsaydım..." başlıklı yazma etkinliğinde anlatıya koşut olacak biçimde *bir deri bir kemik kal-, kuruyup git-, acı çek-, bitkin düş-, didin-zalim, zulüm, vahşi, ortaya çık- vb.* sözler kullanılmıştır. Ayrıca kimi öğrenciler, metnin bütünlüğünden yola çıkarak yeni anlamlı yapılar ortaya koymuşlardır. Sözü edilen çıktılarla ilgili birtakım örnekler aşağıda gösterilmiştir:

"**Bir deri bir kemik kalacaksam, Yaşlanıp kuruyup gideceksem** ölümsüz olup aç **çekmeyi değmez** ama vücudum **yara olmaz ve yaşlanmaz hastalanmaz yenilemez bir direncim** varsa o zaman başka olur. Benim için tek sorun kilitleme dört duvar alınmak olur. Ama sadece **ölümsüzlük** yetmez tabii süper güç, süper hız falan da olacak ki olmadığı takdirde ilk elli yıl rutin hayat sonrasında zenginlemek için **didirdim**. Bir süre sonra zengin olmayı başaramayacağım için **bitkin düşürüm** ve bankada yardım edeceğim."

"Ben ölmzsem Hz. Hızır yaptığı gibi yapardım. İnsanların, fakırlarına yardım ederim **zalimlerinde** hesap keserim. Dünyadaki bütün dilleri öğrenirim ve farklı ilimlerle ilgilenirim."

"Dünyadaki barbarlıktan dünyanın yolunun değiştirmesini isteyecektim. Hayatım yönü beğendiğim yönüne değıştirecektim. **Zulüm**, yolsuzluğu yayıldıklarını kabul etmeyip her şekilde onuyla savaşıcaktım. **Vahşi olan insanlarından** dünyayı kurtarmak için benim gibi düşünen insanlar onlarıyla anlaşıp, aynı yolunda geçecektik. Dünyayı düzeltmesini isteyecektim, birbirimizden nefret etmediğimizi ve hep beraber yaşadığımızı dileyecektim. Hayatta barışı yaymak ve dünyamızı rahat olması bununla ilgili düşünecektim. Ama maalesaf bunlar hepsini gerçekleştiremeyecek. Çünkü halk tabiatını öyledir. Birbirlerinden **nefret eder** ve kendisini başkalarına tercih eder. **Dünyanın yaratılışı zalim ile mazlum yaşar** ve dünyanın sonuna kadar böylece devam edecek."

"Bir kaç yıl önce, bilim adamları bir canlı buldular. O canlı suda yaşıyor ve hiç ölmüyor. Ama aynı anda su hayatı olaylardan dolu, o yüzden

bu canlı diğer canlılardan yurtulabiliyor. Sonuç, gerçek ölümsüz hayat için hiç fırsat yok. Şimdi, Gılgamış'ın dersi gözlerimizin önünde yeniden **ortaya çıkıyor**. Gılgamış, beze önemli bir ders ve **öğüt verdi**. Üzülme, ölümsüz yaşam için sadece bir anahtar var 'eserlerimiz' ..."

Yukarıda aynen alıntılanan öğrenci yazılarından seçilen örneklerde, etkinlik sonucunda hedeflenen başarı düzeyine ulaşıldığı, ayrıca kimi öğrenciler tarafından verilen konuyu geliştirecek şekilde yaratıcı yazma becerilerinin ortaya çıktığı uygulamalara gidildiği görülmüştür.

B2 düzeyindeki öğrencilerin etkinlik değerlendirme

Okuma-anlama etkinliği

Ankara Üniversitesi TÖMER'de öğrenim gören 5 öğrenciyeye uygulanan "Thor" adlı etkinlikte "Nedir? Kimdir?" ve "Yanlışları düzeltiniz" başlıklı okuma-anlama bölümleri bulunmaktadır. Metni okuyan öğrencilerin, ilk kez karşı karşıya kaldıkları yabancı adların neye ya da kime karşılık geldiğini bağlam çerçevesinde değerlendirmeleri istenmiştir. Her iki bölüm öğrenciler tarafından doğru olarak yanıtlanmıştır. Ayrıca etkinlikte verilen Thor, Wodan ve Tiu adlı kahramanların adlarının İngilizcedeki gün adlarının kaynağı olduğu bilgisi, genel kültüre ya da günlük yaşantıya ait bilgilerin mitler aracılığıyla öğretilebileceğini örnekler niteliktedir.

Yaratıcı yazma etkinliği

Yaratıcı yazma etkinliğinde üç bölüm yer almaktadır. Bunlardan ilki, efsanenin tamamlanacağı bölümdür. Efsane öğrencilerin merakını canlı tutacak ve hayal güçlerini çalıştıracak bir tümceyle yarıda kesilmiş, öğrencilerden tamamlamaları beklenmiştir. Bunun için öğrencilere iki tür yönerge verilmiştir. Birincisi anahtar sözcükler, bir diğeri ise görsel materyaldir. Öğrenciler geniş zaman kipi kullanmış, iyelik eklerinin kullanımında küçük hatalar yapmışlardır. Beş öğrenciden dördü efsanenin orijinaline benzer sonlar yazarken bir öğrenci kahramanlık teminden uzaklaşmış ve farklı bir son yazmıştır: "Thor Freyja'ya bir gelinlik gönderir. Ona Thrym ile evlen yoksa Mjöllnir'i vermeyecek der. Bir hafta sonra Freyja Thrym ile evlenir. Thor da Mjöllnir'i alır."

Sonuç olarak mitik anlatıyla ilgili yönergelerin ve görsel materyallerin yazma etkinliklerinin uygulanmasında önemli bir role sahip olduğu gözlemlenmiştir.

İkinci bölüm ise piramit bölümüdür. Piramidin üst satırına yönerge niteliğinde bir tümce yazılmıştır. Öğrencilerden öteki satırları, bağlama

dikkat ederek ve sözcükleri çoğaltarak tamamlamaları istenmiştir. Piramit etkinliğini son basamağa kadar yalnızca üç öğrenci tamamlayabilmiştir.

Üçüncü bölüm "Kelime Ağı Oluşturma" adlı etkinliktir. Anahtar sözcük "sihir"dir. Üç öğrenci *kahraman*, iki öğrenci *doğruluk*, iki öğrenci *güç* sözcüklerini kullanmıştır. Kullanılan öteki sözcükler ise şunlardır:

---

sihir	büyük, cadı, ceza, elma, eski öyküler, hediye, Hindistan, iksir, iyi, kandır-, kılık değiştir-, kıyafet, kötü, savaş, tanrı, yaşlı kadın, zenginlik

---

SONUÇ

Genel olarak bakıldığında mitik anlatılarda bulunan evrensel kodların bir öykü etrafında şekillenmiş olmasının, bağlamdan sözcüğün anlamlandırılabilmesi ve tümce kuruluşuna yardımcı olduğu görülmektedir. Etkinliğin görsel araçlarla desteklenmesi mitik anlatıdaki kahramanların tanınmasını kolaylaştırmakta ve kahramanlarla ilgili niteliklerin öğretimi de metin içi dil ilişkilerinin çözülmesinde dayanak noktalarından birisini oluşturmaktadır. Anlatıdan sonra yer alan ve kelime ağı oluşturma uygulamasına hazırlayan öteki etkinliklerin, öğretilmesi amaçlanan söz varlığı öğelerinin (sözcük, söz öbeği, deyim, kalıp söz vb.) zihne yerleştirilmesi ve somutlaştırılmasına yardımcı olduğu görülmüştür. Kelime ağı oluşturma yönteminin öğrencilerin öğrenmiş oldukları sözcükleri tekrar etmelerine olanak tanıdığı ve serbest çağrışımlarla anımsadıkları sözcükleri kullanmalarıyla yazma sürecini kolaylaştırdığı belirlenmiştir. Yazma sürecinde öğrencilerin genellikle anlatıda yer alan dil bilgisi yapılarından örneksemelere gittiği; söz öbeklerine, mecazlı söyleyişlere ve deyimlere yer verdiği saptanmıştır. Bir bölüm öğrencinin mitik anlatıyla, sahip olduğu kültüre ait kodlarla birlikte kendi bilgi ve deneyimlerini birleştirdiği görülmüştür. Bu durum, mitik anlatılardaki olay örgüsü ile öğrencinin kendi kültürel yapılarını dile getirme, benzerlikleri ve farklılıkları algılayarak ortaya koyabilme olanağı tanımıştır. Öğrencilerin gerek yazdıkları yazılarda gerek öteki etkinliklerde eylem-tamlayıcı ilişkisi bir sorun olarak göze çarpmaktadır. Bu sorunun çözümüne ilişkin uygulamaların ve pekiştirici etkinliklerin düzenlenmesi yararlı olacaktır. Sözü edilen olumsuzluk dışında yapılan etkinlikler, hedeflenen çıktılardan elde edilmesini sağlamıştır. Dolayısıyla bu etkinliklerin, yabancılara Türkçe öğretimi alanında uygulanabilir nitelikte olduğu ortaya konmuştur.

KAYNAKÇA

- Anılan, H., 2005. *Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde kelime ağı oluşturma yönteminin etkililiği*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Assmann, J., 2001. *Kültürel bellek eski yüksek kültürlerde yazı, hatırlama ve politik kimlik*. (A. Tekin, Çev.) İstanbul: Ayrıntı Yay.
- Burke, P., 2008. *Kültür tarihi*. (M. Tunçay, Çev.) İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay.
- Campbell, J., 2003. *Batı Mitolojisi, Tanrının Maskeleri*. (Kudret Emiroğlu, Çev.), Ankara: İmge Kitabevi.
- Can, Ş., 2011. *Klasik Yunan mitolojisi*. İstanbul: Ötüken Yay.
- Çığ, M. İ., 2015. *Gilgameş*, İstanbul: Kaynak Yay.
- Durukafa, G., 1992. Cluster metodu yaratıcı kompozisyon. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 83-114.
- Erhat, A. 2014. *Mitoloji sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Graves, R., 2012. *Yunan mitleri tanrılar, kahramanlar, söylenceler*. (U. Akpur Çev.) İstanbul: Say Yay.
- Grimal, P., 2012. *Mitoloji sözlüğü Yunan ve Roma*. (S. Tamgüç, Çev.) İstanbul: Kabalıcı Yay.
- Güler, A., 2001. Toplumsal bilincin oluşumunda Türkçenin gücü ve dilin düşünce boyutu. *Türk Yurdu, Sayı 162-163*, s. 167-170.
- <http://www.deviantart.com/tag/demeter> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).
- <http://www.howstuffworks.com/demeter-and-persephone-story.htm> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).
- <http://kokler-vekanatlar.webnode.fr/products/g%C4%B1lgam%C4%B1%C5%9F-destan%C4%B1/> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).
- <http://misteriosfantasticos.blogspot.com.tr/2014/08/thor.html> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).
- <http://sanatkaravani.com/farkli-edebiyatlarin-ikiz-cocuklari-ilyada-ve-gilgamis-destanlari/> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).
- <http://www.viewzone.com/state-of-mind/08.html> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Thor> (Erişim tarihi: 19.04.2017).
- <https://bohemianweasel.com/tag/hades/> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).

- <https://www.emaze.com/@AFCZRIIT/La-epopeya-de-gilgamesh> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).
- <https://insanveevren.wordpress.com/2011/05/29/gilgamis-destaninda-tufan/> (Erişim Tarihi: 13.05.2017).
- Kramer, S. N., 2014. *Tarih Sümer'de başlar*. (H. Koyukan, Çev.). İstanbul: Kabcacı Yay.
- Kramer, S. N., 2014. *Sümer mitolojisi*. (H. Koyukan, Çev.) İstanbul: Kabcacı Yay.
- Strauss, C. L., 2010. *Irk, tarih ve kültür*. (H. Bayrı vd., Çev.) İstanbul: Metis Yay.
- Tapan, N., 1990. Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Kültür Bağlamının Değerlendirilmesi. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi VII*, s. 55-68.
- Tekşan, K., 2001. *Yazılı anlatımı geliştirmede ön hazırlığın etkisi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi) On sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Temizkan, M., 2010. Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi, *Türklük Bilimi Araştırmaları, Cilt 27, Sayı 27*, s. 621-643.
- Top, F., 2013. *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı yazma tekniklerinin kullanılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uygur, N., 2013. *Kültür kuramı*, İstanbul: Yapı Kredi Yay.

EXTENDED ABSTRACT

The human whose journey is from nature to culture and civilization is organized by means of language, turning the absence into the existence. In the organizing, the language and the culture seem like a structure bound each other. The human is an absence of culture; they create culture for themselves and develop through culture. The fact that human produce culture and is produced by culture, they carry culture and are carried by culture is explained as a condition of human's absence. (Uygur 2013: 19). The cultural texture consisting of information, belief, art, morality, law, custom, ability or habits forms human's memory, a member of society. The human who builds the meaning indicates the structure of the society, and the cultural texture with the language they form. The limits of the language that seem like a tool showing and developing culture create the limits of the life. In this context, in order to learn the languages formed by different mind structure, it is necessary to analyze the culture's sign of the world, concept, and language. In the last century when multiculturalism dominates, the language is seen as the creator of the mind, the determinant of the socialization, the carrier of the intergeneration's fund of knowledge and culture, and the provider of the social sharing and reconciliation (Güler 2001: 169). And due to all of the factors mentioned,

teaching/learning a foreign language has gained a great importance. Consequently teaching Turkish foreigners is one of the prominent fields lately.

Teaching Turkish as a foreign language has gained a multidimensional field in which various methods are used together. When the materials for the mass supported with the language teaching and the methods' the contribution level to the language learning are evaluated, gaining language skills, and boosting vocabulary are expected to provide an earning like an example to the teaching grammar. Due to the factors such as the transferring of the target language in the materials determined, the teaching of grammar, and the utility and being able to be interpreted of the words in context, the literary texts are really important to the formation of earnings mentioned. Paralleling with these important functions, in teaching Turkish as a foreign language the factors such as the determination of the text type, the phraseology, the context, the syntax, the usage of the grammar are supposed to be determined properly and within a method. It requires that the determined texts own content the mass ready for the language teaching can contact with their knowledge and experiences, can illustrate different grammars and that word and sentence structure be appropriate to the level and that the mass put their imagination into practice. In this context, carrying the traces of social and cultural texture, related with the experiences belonging to humanity, and preserving its value noticeably with the humanity's continuation of the existence in collective unconscious, the myths named the narrations of the archaic cultures are considered as referable in composing a text.

One of the traces the humanity has left behind, the myths appears as work of the cultural heritage, reflecting the memories, experiences and accretions. The myths enlightening the social, cultural structures and values are also important to be the source of the cultural values in the present. Adhering to that importance, the myths including human's vital knowledge and emotions are prominent for the texts in teaching Turkish as a foreign language.

In the report, the mentioned narrations' contributions have been evaluated by being associated with the individuals belonging to different culture circles in the process of consolidating. It has been targeted to be obtain the outputs such as doing an activity by regarding reading-comprehending, and speaking and writing especially from the four basic skills, bridging from concrete to abstract and simple to complex, teaching the structures as grammar, using visual materials, supporting students actively in individual and group work. The applications have been presented to the learner mass about the mythical texts related to different cultures that are prepared by using visual materials and the structures targeted teaching. So, the earnings the determined level has obtained are put forth, and various inferences are presented by evaluating the contributions to teaching Turkish.

Generally, that the universal codes in mythic narratives are formed in stories is seen to help the sentence building and to be interpreted the word from the context. Supporting the activities visual materials makes the heroes in the mythic

narratives easy to recognize, and teaching the quality about the heroes is one of the supporting points to analyze the language relations within the text. Other activities that take place after the narrative and make ready for creating a word network are considered to help to memorize and to embody the elements (word, phrase, idiom, pattern, etc.) aimed to be taught. The method of forming word network allows the words the students learnt to repeat and it makes the writing process easier to use the words they learnt with free association. In the writing process, the students usually apply to give examples from the grammar structures in the narratives, and they also apply to phrases, figurative utterances, and idioms. It has been seen that some students compound their own experiences and knowledge along with the culture they have with the mythic narratives. This enables the students to utter their cultural structure with the plot in the mythic narratives, to reveal by perceiving the similarities and differences. The relation of act-complement is considered as a matter in both the students' writings and other activities. It would be useful to organize applications and activities for solving the matter. The activities that are done except for the negation provides to have the outputs which are targeted. So, the activities are cleared to be applicable in the field of teaching Turkish foreigners.

Ek-1

**MEVSİMLER NASIL OLUŞTU?
HADES-PERSEPHONE**

Uzun zaman önce dünya henüz gençken ve mevsimler yokken topraktan filizler olarak çiçeklerin açmasını, ham meyvelerin olgunlaşmasını ve tarladaki mısırların altın rengine dönmesini sağlayan Demeter adında bir tanrıça yaşamaktadır. Tarımın ve bereketin simgesi olan ve toprak ana olarak bilinen Demeter'in kır çiçekleri kadar güzel Persephone adında bir de kızı bulunmaktadır. Demeter, çok sevdiği kızını gözünün önünden ayırmamaktadır. Ancak bir gün bu durumun sonsuza kadar değişeceği bir olay yaşanır.

Persephone arkadaşlarıyla birlikte bir çayırda papatyaların içinde hoplayıp zıplayarak çiçek toplarken bir nergis görererek ona doğru yürümeye başlar. Bu esnada yer ayaklarının altından kaymaya başlar, kulakları sağır eden bir gümbürtüyle yeryüzü ikiye ayrılır, yarığın içinden atların çektiği bir araba çıkararak Persephone'yi alır ve yarıktan içeri girerek gözden kaybolur. Persephone'yi kaçıran, ölümler diyarının tanrısı Hades'tir.

Persephone'nin arkadaşları Demeter'e gelerek olanı biteni anlatır. Bunun üzerine Demeter bütün evrende kızından bir iz arayarak zamanını geçirmeye başlar. Bu nedenle de sevgisiyle yön vererek büyüttüğü her şey yüzüstü kalır. Adeta yağmurlar yağmayı unuttur, ekinler ürün vermez, meyveler kurur ve insanlar açlıkla karşı karşıya kalır. Demeter bir zaman sonra tanrıların tanrısı ve yıldırımıyla tanınan Zeus'la konuşur ve kızını kaçıranın yeraltı dünyasının tanrısı Hades olduğunu öğrenir. Yeryüzündeki durumdan endişe duyan Zeus, bu işi sonuçlandırmak için haber tanrısı Hermes'e görev verir. Hermes, yerin derin katmanlarına inerek Persephone'yi bulur. Hades'e dünyadaki kıtlığı anlatır ve Persephone'nin dönmesinin gerekliliğini vurgular. Hades ise Persephone'den vazgeçmek

istememektedir ve bunun için bir çözüm yolu arar.

Persephone'ye nar taneleri yedirir. Yeraltından çıkabilmenin en önemli koşulu ise hiçbir şey yememektir. Persephone yediği altı nar tanesi için yılın altı ayını yer altında geçirmeye mahkum olur. Geri kalan süreci ise annesi Demeter'in yanında geçirebilecektir.

Persephone eve vardığında, yeryüzü güzel müşfik tanrıça Demeter'in sevinciyle çiçek açar. Binlerce filiz topraktan fıskırır, ağaçlar yapraklanır ve uçsuz bucaksız doğada çiçekler açmaya başlar. Fakat Persephone'nin ayrılma vakti geldiğinde çimenler kahverengine dönmeye, çiçekler

solmaya, ağaçlar yapraklarını gözyaşları gibi dökmeye başlar. Persephone'nin yeraltında yaşadığı altı ay boyunca doğa da Demeter'le birlikte yas tutar.

O zamandan beri bu döngü her yıl devam eder. Yaz yaklaştığında yeryüzü hayat dolu şarkılar söyler, kış geldiğinde sessizleşir ve üzgünce baharın gelişini bekler.

Hikâyenin Konusu	
İyi Kahramanlar	
Özellikleri	
Kötü Kahramanlar	
Özellikleri	
Mekânlar	

1. Kelime Avı

Aşağıdaki sözcükler bulmacada sağdan sola, soldan sağa, yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya veya çapraz biçimde yerleştirilmiştir.

A. Öncelikle sözcükleri bulmacada bulalım.

Z	Y	S	İ	N	F	L	A	N	I
E	A ¹⁴	B	P	S	I	İ	M	K	A
V	R	A	Ğ	M	Ş	G	L	E	M
R	I	Ğ	A	S	K ⁷	F	O ¹¹	İ	A
A	K	K	E	Ç	I	D ⁴	T	Ö	Z
K	E	İ	Y	E ³	R	Y	Ü	Z ³	Ü
M	A ⁸	H	K	U	M	A	F	C	G ¹
D	H	E	İ	R	A	B ¹⁰	İ	P	N
İ	K	Y	B	E	K ¹⁵	İ	L	E	Ö ²
L	A	E	K	I	T	L ¹²	I	K	D
S	A	T	A	N ⁹	R	I	Ç	A	Ş
P	A	P	A	T	Y ⁹	A	M ¹³	A	H

filiz   tanrıça   yas   fişkırmak

sağır   kıtlık   yeryüzü   döngü

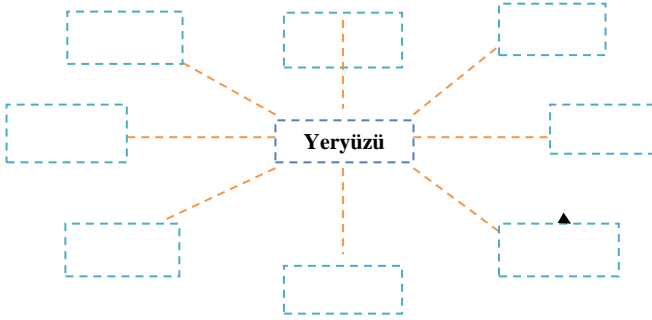
ham   papatya   yarık   mahkum

B. Numaralandırılmış bölümlerdeki harfleri yerleştirerek deyiimi bulalım ve anlamını karşısına yazalım.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

3. Kelime Ağı Oluşturma

4. Siz olsaydınız hangi kahraman olurdunuz ve ne/neler yapardınız, neden?

Ek-2

ÖLÜMSÜZLÜĞÜ ARAYAN YOLCU GILGAMIŞ

*'Her şeyi gören adamın adını bütün dünyaya duyuracağım.
Her şeyi bilen adamın adını duyuracağım.'*

Bu anlatının kahramanı seven ve nefret eden, gözyaşı dökün ve neşelenen, didinen ve bitkin düşen, umut eden ve umutsuzluğa da kapılan yarı ölümlü Gilgamesh'tir. Her insan onda kendisinden bir parça bulur. Annesi bir tanrıça babası da bir kral olan Gilgamesh, Uruk kentinin tanınmış kralıdır. Rakipsiz, boyun eğmeyen, halkına zaman zaman zulmeden bu meşhur kralın, zalimce ve gaddar davranışlarından usanarak halk tanrıçadan yardım ister. Bunun üzerine tanrıça, Gilgamesh'la arkadaşlık kurması için çamurdan, gecesi gündüzü kırlardaki vahşi hayvanlarla geçen Enkidu'yu yaratır. Gilgamesh'ın kibrini kırarak, onu eğitecek olan Enkidu olacaktır.

Bundan sonra iki arkadaş çeşitli serüvenlere atılır ve yaşadıkları her olay, gösterdikleri her kahramanlık şöhretlerinin artmasını sağlar. Buna rağmen Gilgamesh'ın aklında tek bir şey vardır. Ölümsüz olmak...

Zamanla bu iki yakın dosttan Enkidu ölür. Ölüm acısını tadan ve yas tutan Gilgamesh büyük bir korkuya kapılır. Geçmişteki kahramanlıkları, başarıları onu avutamaz olur. Enkidu'nun ölümü onu büyük ve en önemli gerçekle yüzleştirir. Ölüm...

Er geç kendisinin de aynı yazgıyla buluşacağını kavrayan Gılgamış'ın artık tek amacı ölümsüzlüğü bulmaktır. Tarihte ölümsüzlüğü yakalayan tek bir insan olduğunu anımsayan Gılgamış, ölümsüz olan Utnapiştim'e ne pahasına olursa olsun ulaşmaya karar verir. Böylelikle ölümsüzlüğün sırrına erişebilecektir. Bu nedenle de ölümsüzlüğün sırrını aramak için bir yolculuğa çıkar. Uzun ve zorlu bu yolculukta dağlar aşar, yabani hayvanlarla ve açlıkla savaşı. Ölüm sularını geçer. Sonunda gururlu hükümdar Gılgamış, bitkin, bir deri bir kemik, saç sakalı karışmış, kir pas içinde Utnapiştim'e ulaşır ve karşısına çıkar. Fakat Utnapiştim'den duydukları ise cesaret kırıcıdır.

Utnapiştim ona yeryüzündeki bütün canlıların kökünü kurutmak için çok eskiden tanrıların gerçekleştirdiği korkunç tufanı uzun uzadıya anlatır. Tufandan sonra kendisine ölümsüzlüğün verildiğini belirtir. Ayrıca, Gılgamış'a denizin altında bulunan sonsuz gençlik bitkisini nereden bulacağını da söyler. Gılgamış denize dalar, bitkiyi bulur ve çıkarır. Dönüş yolunda serinlemek için suya giren Gılgamış, ölümsüzlüğe ulaşacağı bitkiyi süzülerek gelen yılanla kaptırır. Ölümsüzlüğü getirecek otu bulmuşsa da kıl payı kaçırarak Gılgamış, tükenmiş ve umutsuz bir biçimde yolculuğunu sonlandırır.

Eş anlamlı
sözcükler

Zıt anlamlı
sözcükler

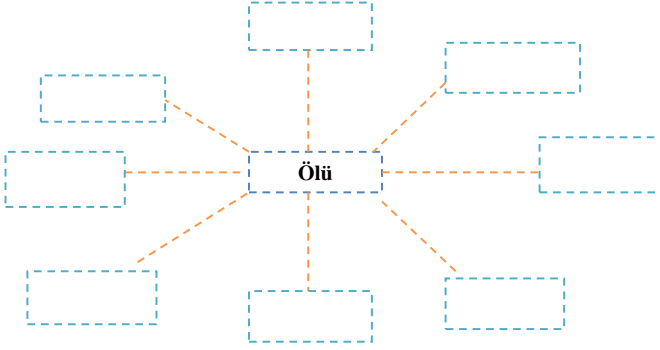
Cesur ve bilge olan bu kral, sonsuza kadar sürecek olan yaşam arayışının uzun ve yorucu olduğunu fark eder. Onun sonu da bütün insanların ortak kaderi olan ölümü paylaşmak olacaktır. Tutkularıyla, sevinçleriyle, acıları, umutları ve hayal kırıklıklarıyla aslında o insanı temsil eder.

1. Eylemleri uygun olan yere yerleştirelim ve beş tümce yazalım.

yap-, et-, düşün-, ayarla-, organize et-, planla-, çık-, karar ver-, son ver-, başla-, alı-, bayıl-, cesaret et-, çağır-, davet et-, devam et-, fırsat ver-, şans tanı-, gönüllü ol-, hazırlan-, hazırlık yap-, itiraz et-, ihtiyacı ol-, ikna et-, ikna ol-, ilgisiz kal-, ilgisiz ol-, istekli ol-, izin ver-, katıl-, mecbur ol-, meraklı ol-, niyetlen-, ortak ol-, örnek ver-, söz ver-, bekle-, sev-, sonlandır-, abart-, bırak-, değerlendir-, engelle-, ertele-, garantile-, gerçekleştir-, çıkar-, hatırla-, hesapla-, ihmal et-, ilginç bul-, iptal et-, kabul et-, kaçır-, kararlaştır-, merak et-, neticelendir-, noktala-, önemse-, özetle-, planla-, programla-, reddet-,

yolculuk	
yolculu <u>ğ</u> u	
yolculu <u>ğ</u> a	

2. Kelime Ağı Oluşturma

3. Ölümsüz olsaydım...

Ek-3

THOR

Germen mitolojisinde üç önemli tanrı bulunmaktadır. Bunlar Thor, Wodan (Odin) ve Tiu'dur. Thor'un diğer adı Donnar'dır. Bu üç büyük tanrı aynı zamanda İngilizce gün adlarını oluşturmuştur. Thursday (Thor's Day) Perşembe, Wednesday (Wodan's Day) Çarşamba ve Tuesday (Tiu's Day) Salı günüdür. Tanrıların tanrısı Wodan, Thor'a iki sihirli nesne hediye eder. Bu nesnelere biri çekicidir. Bu çekicinin adı Mjölnir'dir. Çekici Brokk ve Eitri isimli iki cüce kardeş yapar. Bu iki cüce, bu çekice birçok farklı özellik verir. Çekiç, küçülebilir. Ayrıca bir bumerang gibi bir düşmana atılınca düşmana tüm gücüyle çarpar ve sahibinin ellerine geri döner. Thor kılık değiştireceği zaman çekici ile kendi yörüngesinde hızlıca döner. Fırtınaları çekici ile kontrol eder, yağmurları onunla yağdırır.

Onun güçlü olmasını sağlayan bir diğer sihirli nesne de altın adlı kemerdir. Bu kemerin adı Megingjord'dur. Bu kemer Thor'un gücü ve yenilmezliği kat kat artmaktadır.

Kahramanlıklarıyla, çekici ve kemeriyle filmlere de konu olan Thor'la ilgili efsaneler de anlatılmaktadır. Bir efsaneye göre, tanrıların evlerini yapan dev Thrym, aşk tanrıçası Freyja'yı çok beğenir ve ona evlenme teklif eder. Freyja bu teklifi sert bir şekilde reddedince Thrym, Thor'un Mjölnir'ini kaçırmak için fide olarak da Freyja'yı ister. (...)

Tümceleri kademeli olarak çoğaltarak bir piramit oluşturalım.

Thor cesurdur.

Thor cesur bir kahramandır.

.....

.....

.....

.....

.....

Cesur bir kahraman olan Thor'un çekici ve kemeri gücüne güç katan en önemli aksesuarlarıdır.

Kelime Ağı Oluşturma

